

EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel XXX
KOM(2011) 323

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE JA
TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMELLE**

Yhteenveto komission hallintosaavutuksista vuonna 2010

KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE JA TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMELLE

Yhteenveto komission hallintosaavutuksista vuonna 2010

1. JOHDANTO

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 317 artiklan mukaan **Euroopan komissio toteuttaa talousarviota omalla vastuullaan** ja annettujen määrärahojen rajoissa sekä moitteettoman varainhoidon periaatteiden mukaisesti. Antamalla tämän yhteenvetokertomuksen komissio ottaa poliittisen vastuun pääjohtajiensa ja toimialajohtajiensa hallinnointitoimista niiden lausumien ja varaumien perusteella, joita nämä ovat esittäneet vuotuisissa toimintakertomuksissaan. Tässä yhteenvetokertomuksessa komissio esittää myös hallinnointiin liittyvät suurimmat ongelmat, jotka on ratkaistava ensi tilassa, sekä havaittujen puutteiden korjaamiseksi toteutettavat toimet.

Vuosi 2009 oli kolmas peräkkäinen vuosi, jolloin **tilintarkastustuomioistuin antoi myönteisen lausuman, ilman varaumia**, konsolidoidusta tilinpäätöksestä. **Virheiden kokonaismäärä väheni edelleen**. Tilintarkastustuomioistuin arvioi ensimmäistä kertaa, että talousarvion todennäköinen virhetaso oli 2–5 prosenttia. Myös tilintarkastustuomioistuimen arvio¹ vuotuisista toimintakertomuksista oli aiempaa myönteisempi.

Komission hallintosaavutuksista raportoiminen ei rajoitu pelkästään virhetasoihin. Tämänhetkisen talustilanteen takia kansalaiset asettavat etusijalle menoilla saatavan lisäarvon ja tarkoituksenmukaisen menojen kohdentamisen. Valtuutetut tulojen ja menojen hyväksyjät esittävät vuotuisten toimintakertomusten osassa I, miten taloudellisia resursseja ja henkilöstöä on hyödynnetty komission asettamien poliittisten tavoitteiden saavuttamiseksi moitteettoman varainhoidon periaatteiden mukaisesti. Näin osoitetaan, että politiikat ovat tuoneet lisäarvoa EU:n yhteiskunnille.

Tehdessään ehdotuksia seuraavaa monivuotista rahoituskehystä varten komissio aikoo esittää parannuksia erityisesti yhteiseen hallinnointiin, jonka puitteissa jäsenvaltiot toteuttavat noin 80 prosenttia talousarviosta. SEUT-sopimus on vahvistanut jäsenvaltioiden vastuuta, sillä ne toteuttavat nyt talousarviota yhteistyössä komission kanssa. Lisäksi sopimuksessa korostetaan jäsenvaltioiden valvonta- ja tilintarkastusvelvoitteita.²

2. VARMUUDEN PERUSTAN VAHVISTAMINEN

Komissio antaa operatiivisen toteutuksen tehtäväksi pääjohtajille ja toimialajohtajille, jotka vastaavat valtuutettuina tulojen ja menojen hyväksyjinä varojen moitteettomasta ja tehokkaasta hoidosta sekä riittävien ja tehokkaiden valvontajärjestelmien käytöstä yksiköissään. Pääjohtajat ja toimialajohtajat raportoivat saavuttamistaan tuloksista vuotuisessa toimintakertomuksessa³. Se sisältää allekirjoitetun vahvistuslausuman, jolla vahvistetaan rahoitustoimien laillisuus ja sääntöjenmukaisuus. Ennen varmuuden antamista tosiseikkoja tarkastellaan puolueettomasti, jotta voidaan esittää riippumaton arvio riskinhallinta-, valvonta- ja hallintomenettelyjen tehokkuudesta. Tarkastelusta vastaavat johtajat, joiden tehtävänä on

¹ EUVL C 303, 9.11.2010, 1.27–1.31 kohta.

² SEUT-sopimuksen 317 artikla.

³ Varainhoitoasetuksen 60 artikla.

seurata jatkuvasti sisäisten valvontajärjestelmien toimintaa, sekä sisäiset ja ulkoiset tarkastajat. Tuloksista raportoidaan vuotuisissa toimintakertomuksissa, jotka ovat pääjohtajien tärkein keino raportoida vastuuvollisuudestaan komissaareille.

2.1. Sisäisten uudelleenjärjestelyjen vaikutus varmuuden saamiseen

Vuonna 2010 komissiossa toteutettiin lukuisia merkittäviä muutoksia ja uudelleenjärjestelyjä. SEUT-sopimus tuli voimaan 1. joulukuuta 2009, ja sillä perustettiin unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ja komission varapuheenjohtajan toimi. Sopimuksessa todetaan, että korkeaa edustajaa avustaa **Euroopan ulkosuhdehallinto (EUH)**⁴. Ulkosuhdehallintoa valmisteltiin pitkin vuotta 2010, ja se perustettiin 1. tammikuuta 2011. Sitä varten on jouduttu muuttamaan eräitä varainhoitoasetuksen säännöksiä.⁵ Komissio on edelleen vastuussa talousarvion toteuttamisesta myös silloin, kun on kyse toimintamäärärahoista, joita käyttävät edelleenvaltuutettuina tulojen ja menojen hyväksyjinä toimivat edustustojen päälliköt.

Uuden komission toimikauden alettua ja **vastuualueiden jaon** varmistuttua **useissa pääosastoissa toteutettiin uudelleenjärjestelyjä**.⁶ Esimerkiksi luotiin uudet oikeusasioiden, sisäasioiden, ilmastotoimien, energian sekä liikenteen ja liikkumisen pääosastot ja siirrettiin useita linjoja pääosastosta toiseen. Koska komissio ei aio pyytää budjettivallan käyttäjältä uusia virkoja tai toimia, luotiin yhteisiä resurssilinjoja ja yhteisiä sisäisen tarkastuksen yksiköitä (*Shared Internal Audit Capabilities, SIAC*). Näin voitiin yhdistää ammattitaitoa ja aikaansaada mittakaavaetuja.

Komissio toteutti muutokset asteittain. Se sai tukea keskeisiltä yksiköiltä, jotka päivittivät vuotuisia toimintakertomuksia koskevia ohjeita tältä osin.⁷ Uudet pääjohtajat saivat edeltäjiltään tehtävien luovuttamiseen liittyviä raportteja. Sisäinen tarkastus tutki uudelleenjärjestelyjä usealta eri kannalta ja edisti siten osaltaan hallinnon parantamista.

2.2. Pääjohtajien ja kollegion vuoropuhelu

Kaikissa vuotuisissa toimintakertomuksissa todetaan erikseen, että asianomaiselle komissaarille / asianomaisille komissaareille on ilmoitettu vuotuisten toimintakertomusten pääkohdista ja mahdollisista varaumista ennen vahvistuslausuman allekirjoittamista.⁸

⁴ Euroopan ulkosuhdehallinnon perustamispäätös toimitettiin neuvostolle 22. huhtikuuta. Päätös edellytti varainhoitoasetuksen ja henkilöstösääntöjen muuttamista sekä lisätalousarvion antamista.

⁵ Asetus (EU, Euratom) N:o 1081/2010, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010.

⁶ Komission valittu puheenjohtaja ilmoitti päätetyistä vastuualueista 27. marraskuuta 2009.

⁷ Kiertokirje SEC(2002) 657 korvattiin asiakirjan SEC(2010) 1333 osalla 3, "Change of Directors General/Heads of Service/AOD and transfer/split of activities between services".

⁸ Henkilöstöhallinnon ja turvallisuustoiminnan pääosaston pääjohtaja ja Euroopan unionin henkilöstövalintatoimiston johtaja eivät esittäneet tällaista toteamusta vuotuisissa toimintakertomuksissaan, mutta he vahvistivat asian keskeisille yksiköille osoittamassaan kirjelmässä.

Vuotuiset toimintakertomukset ovat valtuutettujen tulojen ja menojen hyväksyjien tärkein keino raportoida vastuuvollisuudestaan komissaareille. Lisäksi ne ovat tärkeä tietolähde vahvistuslausumaa varten. Komissio on pyytänyt pääsihteeristöä ja budjettipääosastoa jatkamaan pääosastojen ja toimialojen opastamista, tarkistamaan säännöllisesti voimassa olevia ohjeita, antamaan selvityksiä, tarjoamaan koulutusta ja järjestämään vertaisarviointitapaamisia. Pääjohtajia ja toimialajohtajia kehoitetaan tukemaan aktiivisesti kaikkia keskeisten yksiköiden toimenpiteitä vuotuisten toimintakertomusten laadun parantamiseksi.

2.3. Sisäinen tarkastus

Sisäisen tarkastuksen seurantakomitea keskittyi työssään keskeisiin tarkastuksissa havaittuihin riskeihin ja paransi komissaareille suunnattua tiedottamista tarkastukseen liittyvistä kysymyksistä. Komissaareille annettiin aiempaa enemmän tietoa esimerkiksi koko organisaatioon vaikuttavista kysymyksistä sekä laadullista tietoa siitä, kuinka toimintasuunnitelmilla voidaan parantaa koko valvontakehystä. Seurantakomitea ilmoitti komissiolle vuosikertomuksessaan ja tiedotteissaan, että edistystä on saavutettu kaikkien niiden jäljellä olevien hyväksytyjen tarkastussuosituksen täytäntöönpanossa, jotka luokiteltiin ”kriittisiksi” tai ”hyvin tärkeiksi”, kuten vuoden 2009 yhteenvetokertomuksessa edellytettiin. Vuonna 2010 yhtään kriittistä suositusta ei ollut enää täytäntöönpanematta kuuden kuukauden kuluttua siihen osoitetun määräajan päättymisestä. Hyvin tärkeistä suosituksista oli toteuttamatta 26. Hyvin tärkeitä suosituksia hyväksyttiin yhteensä 97, mutta niiden täytäntöönpano on ollut vireillä alle kuusi kuukautta.

Komissio on sisäisen tarkastuksen seurantakomitean toimittamien tietojen pohjalta pannut merkille tarkastussuosituksen täytäntöönpanossa saavutetun edistyksen ja kehottaa yksiköitä jatkamaan täytäntöönpanoa. Pääjohtajien ja toimialajohtajien olisi huolehdittava siitä, että loputkin suositukset otetaan asianmukaisesti huomioon.

Maaliskuussa 2011 komission sisäinen tarkastus esitti varainhoitoasetuksen 86 artiklan 3 kohdan mukaisesti sisäistä tarkastusta koskevan vuosikertomuksen vuodelta 2010.

Toukokuussa 2011 komission sisäinen tarkastus antoi ensimmäisen kokonaislausunnon. Sen pohjana on sisäisen tarkastuksen yksiköiden ja sisäisen tarkastuksen vuosina 2008–2010 tekemä työ, joka on osa koordinoitua strategista tarkastussuunnitelmaa. Lausunnossa keskitytään varainhoitoon. Komission sisäinen tarkastaja katsoo, että komissio on vuonna 2010 ottanut käyttöön hallintoa, riskinhallintaa ja sisäistä valvontaa koskevat menettelyt, jotka antavat riittävän varmuuden komission taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta lukuun ottamatta niitä varainhoidon aloja, joiden osalta pääjohtajat ovat esittäneet varauksia vahvistuslausumisissaan. Lisäksi on otettava huomioon huomautukset, jotka koskevat tilien perustana olevissa toimissa esiintyviin virheisiin liittyvien riskien hallintaa. Tämä lausunto ei kata maailmanlaajuisia satelliittinavigointijärjestelmää koskevaa ohjelmaa, jonka tarkastus oli vielä kesken vuoden 2010 lopussa. Lausunnossa otetaan erityisesti huomioon, että johtajat ovat tehneet suunnitelmia, joilla sisäisen tarkastuksen mukaan korjataan riittävällä tavalla tarkastajien kolmen viime vuoden aikana havaitsemat jäännösriskit ja pannaan täytäntöön annetut suositukset. Suunnitelmien täytäntöönpanoa on tarkoitus seurata hallinnon antamien kertomusten ja seurantatarkastusten avulla.

Komissio on ottanut huomioon nämä kertomukset, jotka osoittavat komissaareille yksiköissä käytössä olevien hallinto- ja valvontajärjestelmien toimivuuden ja antavat riittävän varmuuden komission valmiuksista saavuttaa omat tavoitteensa.

2.4. Vuotuisten toimintakertomusten selkeyden ja johdonmukaisuuden lisääminen

Vuotuiset toimintakertomukset ovat tärkeää todentavaa aineistoa Euroopan tilintarkastustuomioistuimelle ja vastuuvapauden myöntäjälle. Tilintarkastustuomioistuimen mukaan toimintakertomusten laatu on parantunut viime vuosina. Tilintarkastustuomioistuin antoi vuotta 2009 koskevassa vuosikertomuksessaan kaikille komission pääosastojen ja toimialojen vuotuisille toimintakertomuksille vain ”A”- ja ”B”-luokituksia.⁹

Vuotuisia toimintakertomuksia koskevia voimassa olevia ohjeita on edelleen tarkennettu lausumien tueksi esitettävien seikkojen laadun ja kertomusten luettavuuden parantamiseksi. Keskeiset yksiköt osallistuivat edelleen prosessiin vuotuisten toimintakertomusten laadinnan varhaisessa vaiheessa. Ne keskustelivat keskeisistä aiheista pääosastojen ja toimialojen kanssa ja antoivat tarvittaessa ohjeita lopullisten tekstien laadun parantamiseksi. (Ennako)vertaisarvioinnit osoittautuivat jälleen tehokkaaksi välineeksi, jonka avulla eri toimialat voivat vaihtaa näkemyksiä monialaisten kysymysten esittämisestä vuotuisissa toimintakertomuksissa, johdonmukaisen lähestymistavan soveltamisesta sekä havaittujen puutteiden korjaamisesta.

Vertaisarvioinnin yhteydessä löydettiin useita keinoja, joilla voidaan parantaa havaintojen esittämistä ja erityisesti varmuuden tueksi esitettäviä perusteluja sekä yksittäisten osatekijöiden vaikutusten kuvailua. Näitä ovat a) perustelut, joita sovelletaan, jos käytettävissä on ainoastaan riskiperusteinen tarkastusotos, b) käytetyn otantamenetelmän kuvaus sekä c) ne matemaattiset menetelmät, joiden avulla tarkastusotoksen tulokset yleistetään koskemaan koko perusjoukkoa.

Komissio on sitoutunut parantamaan edelleen vuotuisten toimintakertomusten luettavuutta ja vertailukelpoisuutta.

3. VUOTUISISTA TOIMINTAKERTOMUKSISTA SAATAVA VARMUUS JA PÄÄJOHTAJIEN ESITTÄMÄT VARAUMAT

Tutkittuaan vuotuiset toimintakertomukset ja erityisesti kunkin pääjohtajan allekirjoittaman lausuman komissio toteaa, että **ne kaikki antavat riittävän varmuuden** asianmukaisesta resurssien käytöstä, moitteettoman varainhoidon periaatteiden noudattamisesta ja siitä, että valvontamenettelyt antavat tarvittavat takeet tilien perustana olevien rahoitustoimien laillisuudesta ja sääntöjenmukaisuudesta. Eräät pääjohtajat ovat ilmoittaneet vielä esiintyvistä puutteista ja esittäneet niitä koskevia varauksia vuotuisessa toimintakertomuksessaan **ilman, että yleistä varmuutta on asetettu kyseenalaiseksi.**

Kaksitoista pääjohtajaa ja yksi toimeenpanoviraston johtaja esittivät yhteensä **seitsemäntoista varauksia** vuotta 2010 koskevissa toimintakertomuksissaan. Niihin sisältyi 15 varauksia

⁹ ”A”-luokitus tarkoittaa, että pääjohtajan lausuma ja vuotuinen toimintakertomus antavat oikean ja riittävän arvion varainhoidon sääntöjenmukaisuudesta, ja ”B”-luokitus tarkoittaa, että pääjohtajan lausuma ja vuotuinen toimintakertomus antavat osittain oikean ja riittävän arvion varainhoidon sääntöjenmukaisuudesta. ”C”-luokitus puolestaan tarkoittaa, että pääjohtajan lausuma ja vuotuinen toimintakertomus eivät anna riittävää ja oikeaa arviota varainhoidon sääntöjenmukaisuudesta (EUVL C 303, 9.11.2010, s. 88).

vuonna 2009 jo esitetyistä 21 varaumasta¹⁰, joita koskevia toimia toteutettiin edelleen vuoden 2010 lopussa, sekä kaksi uutta varaumaa.

Havaitut ongelmat liittyivät yleisimmin siihen, että **avustustensaajien tukikelpoisuussäännöt ovat edelleen monimutkaisia** (tämä vaikuttaa varoihin suorassa keskitetyssä hallinnoinnissa), sekä **julkisia hankintoja koskevien sääntöjen** soveltamiseen (joka aiheuttaa usein virheitä koheesiopolitiikan alalla). Kaikki pääjohtajat ja toimialajohtajat ilmoittivat tärkeimmät syyt esittämiinsä varauksiin ja ehdottivat korjaavia toimenpiteitä.

Sen jälkeen kun valvontatulokset oli arvioitu, kuusi aikaisemmilta vuosilta siirtynyttä varaumaa poistettiin. Ennen kuin varauksia voitiin poistaa, valtuutettujen tulojen ja menojen hyväksyjien oli esitettävä toimet, joilla havaitut puutteet pyrittiin korjaamaan, sekä osoitettava toimien tehokkuus ja puutteiden poistuminen. Useimmissa tapauksissa tämä tarkoitti konkreettisia tarkastushavaintoja siitä, että virhemäärät olivat laskeneet hyväksyttävälle tasolle tai että järjestelmiä on vahvistettu ja ne toimivat asianmukaisesti.

3.1. Maatalous ja luonnonvarat

Tilintarkastustuomioistuin ilmoitti vuotta 2009 koskevassa kertomuksessaan, että maatalouden ja luonnonvarojen toimintalohkon maksujen virhetaso oli olennainen, sillä se nousi jonkin verran edellisvuodesta, hieman yli 2 prosenttiin. Tilintarkastustuomioistuin totesi jälleen, että maaseudun kehittämisen alalla sovellettavia sääntöjä ja ehtoja olisi pyrittävä edelleen yksinkertaistamaan.

Vuoden 2010 vuotuisessa toimintakertomuksessa maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosaston pääjohtaja esitti **yhden varauman**. Yhdennetyt hallinto- ja valvontajärjestelmän (IACS) toiminnassa esiintyi **puutteita Bulgariassa, Portugalissa ja Romaniassa**. Vaikka puutteiden taloudellinen vaikutus ei ylittänyt olennaisuusrajaa, varauksia esitettiin mainesyistä, sillä yhdennetyllä hallinto- ja valvontajärjestelmällä on hyvin keskeinen asema maatalousmenojen hallinnoinnissa ja valvonnassa. Sen sijaan pääosasto poisti jo vuonna 2007 esitetyn **varauman**, joka koski **toimintalinjaan 2** (ympäristön ja maaseudun tilan parantaminen) **liittyviä, maaseudun kehitystoimenpiteistä aiheutuvia menoja**. Maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosasto on tarkastellut sitä, miten jäsenvaltiot ilmoittavat toimintalinjaan 2 liittyvissä toimenpiteissä esiintyvistä virheistä. Lisäksi se on antanut tarkkoja ohjeita raportointia varten. Sen ansiosta jäsenvaltioiden valvontatilastojen laatu ja luotettavuus sekä havaittujen ja raportoitujen virheiden kvantitatiivinen määrittäminen ovat parantuneet vuonna 2010 huomattavasti. Maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosasto voi näiden parannusten ansiosta laskea jäännösvirheiden määrän tarkemmin kuin aiempina vuosina, jolloin se ei voinut olla riittävän varma siitä, että jäsenvaltiot ovat laatineet tilastot mahdollisimman tarkasti. Jäsenvaltioiden ilmoittamien lukujen perusteella jäännösvirheiden määräksi vuonna 2010 arvioitiin 1,84 prosenttia, joka jää alle tilintarkastustuomioistuimen käyttämän 2 prosentin olennaisuusrajan. Jäännösvirheiden määrä jää alle olennaisuusrajan myös koko maaseudun kehittämisen osalta (1,13 %, kun vuonna 2009 vastaava luku oli 2,1 %). Lisäksi aiempia vuosia koskevassa varauksessa mainittu toimintasuunnitelma on nyt saatu päätökseen. Virheiden määrää on mahdollista vähentää edelleen ainoastaan lisäämällä paikalla tehtäviä tarkastuksia, mutta tämä ei kuitenkaan olisi kustannustehokasta.

¹⁰ Tässä luvussa on otettu huomioon liikenteen ja liikkumisen pääosaston sekä energian pääosaston perustaminen. Energian ja liikenteen pääosaston viime vuonna tekemä varaus laskettiin vuotta 2009 koskevassa yhteenvetokertomuksessa yhdeksi varaukseksi.

Meri- ja kalastusasioiden pääosaston pääjohtaja esitti viime vuonna varauman, joka koskee **kalatalouden ohjauksen rahoitusvälineeseen (KOR) liittyviä toimenpideohjelmia ja toimia**. Varauman johdosta laadittiin toimintasuunnitelma, joka pantiin onnistuneesti täytäntöön. Varauma on voitu sen jälkeen poistaa kaikkien menojen osalta lukuun ottamatta yhtä Saksassa toteutettavaa ohjelmaa, jonka kohdalla katsottiin tarpeelliseksi toteuttaa lisätarkastuksia. Tarkastukset ovat edelleen kesken.

Toinen varauma koski **maksuja, joita jäsenvaltioille on suoritettu tiettyjen syrjäisimmiltä alueilta peräisin olevien kalastustuotteiden markkinoinnista aiheutuneiden ylimääräisten kustannusten korvaamiseksi**. Maksuja koskeviin tukikelpoisuussääntöihin sovellettavasta oikeudellisesta kehyksestä tehtiin vielä yksi tutkimus, minkä lisäksi jäsenvaltiot esittivät omat tukikelpoisuussääntöjä koskevat perustelunsa. Niiden pohjalta varauma voitiin poistaa.

Ympäristöasioiden pääosasto **pani täytäntöön toimintasuunnitelman, joka laadittiin viime vuonna sen jälkeen**, kun pääjohtaja oli esittänyt avustuksensaajien **menoilmoituksia koskevan varauman**. Varauma voitiin sen perusteella poistaa.

Ilmastotoimien pääosaston pääjohtaja esitti varauman **mainesyistä**, sen jälkeen kun **EU:n päästäkauppajärjestelmän kansallisiin rekistereihin oli kohdistunut merkittävä tietomurto**, joka vahingoitti komission mainetta.

Komissio vaatii, että yhdenmety hallinto- ja valvontajärjestelmä pannaan asianmukaisesti täytäntöön Bulgariassa, Romaniassa ja Portugalissa. Portugalin viranomaisia kehoitetaan vahvistamaan toimintasuunnitelmaansa. Bulgarian suunnitelman valmistumista ajallaan seurataan tarkasti. Romania on jo saanut toimintasuunnitelmansa valmiiksi. Seuraavaksi on tarkoitus varmistaa, että se soveltaa asianmukaisesti uusia toimia vuoden 2011 maksupyyntöjen käsittelyssä.

3.2. Koheesio

Koheesiopolitiikkaa toteutetaan yhteisen hallinnoinnin perusteella, ja sen arvioitu virhetaso on jo vuosia ollut huomattavasti korkeampi kuin muiden toimintalojkojen. Vuonna 2009 tilintarkastustuomioistuin kuitenkin esitti huomattavasti aiempaa pienemmän arvion todennäköisestä virheosuudesta. Komissio katsoo¹¹ tämän johtuvan osittain paremmista valvontamääräyksistä ohjelmakauden 2007–2013 koheesiopolitiikan sääntelykehyksessä ja olevan myös seurausta komission vuoden 2008 toimintasuunnitelmasta, jossa vahvistetaan komission valvontatehtävää. Havaittujen virheosuuksien vuotuisen vaihteluun vaikuttaa toisaalta myös se, mistä monivuotisen täytäntöönpanojakson vaiheesta on kyse. Vuosi 2010 oli useimpien nykyiseen sääntelykehykseen perustuvien ohjelmien ensimmäinen täysi toteutusvuosi. Useimmat kansalliset viranomaiset toteuttivat hankkeita ja tekivät menoilmoituksia, mikä puolestaan lisäsi virheriskiä.

Komissio on sen vuoksi ehdottanut varainhoitoasetuksen tarkistamisen yhteydessä, että kansallisten viranomaisten on esitettävä vuosittain johdon lausuma kaikista yhteisesti hallinnoitavista ohjelmista. Tämä on paras keino saada luotettavasti varmuus siitä, että EU:n varoja käytetään ja valvotaan asianmukaisesti.

¹¹ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle ja tilintarkastustuomioistuimelle – Toimintasuunnitelma komission valvontatehtävän vahvistamiseksi rakennetoimien yhteisen hallinnoinnin yhteydessä – vaikutukset, KOM(2010) 52, 18.2.2010.

Siitä huolimatta koheesiopolitiikan toimintalohkon menojen virheiden osuus on edelleen suurin vuoden 2009 tarkastuslausumassa, ja se on ainoa toimintalohko, jonka todennäköinen virhetaso ylittää tilintarkastustuomioistuimen arvion mukaan 5 prosenttia. Komissio katsoo, että virheiden osuuden vähentäminen edellyttää entistä kovempia ponnisteluja.

Työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioiden pääosaston pääjohtaja asetti kaksi varaumaa. Toinen varauma koskee ESR:n ohjelmakauden 2000–2006 yksilöityjen toimenpideohjelmien hallinnointi- ja valvontajärjestelmiä (Saksassa, Ranskassa, Italiassa ja Espanjassa) ja toinen ESR:n ohjelmakauden 2007–2013 yksilöityjen toimenpideohjelmien hallinnointi- ja valvontajärjestelmiä (Itävallassa, Belgiassa, Bulgariassa, Saksassa, Irlannissa, Italiassa, Slovakiassa, Espanjassa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa). Ensimmäisen varauman osuudeksi määritettiin 0,14 prosenttia kaudella 2000–2006 suoritetuista välimaksuista. Toinen on määritetty 1,13 prosentiksi kauden 2007–2013 välimaksuista. Molemmat varaumat esitettiin mainesyistä, koska yksilöityjen toimenpideohjelmien hallinnointi- ja valvontajärjestelmien keskeisissä osissa havaittiin vakavia puutteita.

Aluepolitiikan pääosaston pääjohtaja asetti kaksi varaumaa. Toinen varauma liittyy EAKR:n/koheesiorahaston hallinnointi- ja valvontajärjestelmiin kaudella 2000–2006 (Bulgariassa, Saksassa, Unkarissa, Italiassa, Latviassa ja Alankomaissa ja käsittää 9 Interreg-ohjelmaa) ja toinen EAKR:n/koheesiorahaston hallinnointi- ja valvontajärjestelmiin kaudella 2007–2013 (Bulgariassa, Tšekissä, Saksassa, Kreikassa, Italiassa, Latviassa, Liettuassa, Romaniassa, Espanjassa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja käsittää 13 eurooppalaisen alueellisen yhteistyön ohjelmaa sekä 6 liittymistä valmistelevan tukivälineen / rajatylittävän yhteistyön ohjelmaa).

Kaikkiaan arvioitu riskin kohteena oleva määrä on mainittujen koheesiopolitiikan toimenpideohjelmien yhteydessä 0,8–1,5 prosenttia kaikista koheesiopolitiikan toimintalohkon vuoden 2010 maksuista. Tästä arvioidusta keskiarvosta huolimatta jäsenvaltioiden – ja joissakin tapauksissa yksittäisen jäsenvaltion toimenpideohjelmien ja alueiden – välillä on suuria eroja. Vaikka väärinkäytösten riski on useissa ohjelmissa hallittavissa, jos sitä tarkastellaan monivuotisesta perspektiivistä, monien ohjelmien ja jäsenvaltioiden osalta riski on paljon suurempi kuin arvioitu keskiarvo, jos sitä tarkastellaan vuositasolla. Komissio aikoo hoitaa valvontatehtävänsä asianmukaisesti painostamalla jäsenvaltioita korjaamaan hallinnointi- ja valvontajärjestelmien heikkoudet ja myös lykkäämällä maksuja tai keskeyttämällä ne sekä tekemällä rahoitusoikaisuja, jos tämä on tarpeen.

Komissio aikoo keskittyä erityisesti näihin järjestelmiin ja toteuttaa tehokkaita ehkäiseviä ja korjaavia toimia. Riskin kohteena olevat määrät eroavat niistä virheosuuksista, jotka tilintarkastustuomioistuin on laskenut tarkastuslausumaansa varten vuosikertomuksessaan. Valtuutettujen tulojen ja menojen hyväksyjien antama kohtuullinen varmuus ja tilintarkastustuomioistuimen esittämä arvio valvontajärjestelmistä poikkeavat toisistaan useista syistä. Esimerkiksi komissio toteuttaa useilla toimintalohkoilla monivuotisia valvontastrategioita, jolloin valtuutetut tulojen ja menojen hyväksyjät arvioivat valvontajärjestelmien toimintaa sen mukaisesti. Sen sijaan tilintarkastustuomioistuimen on annettava lausunto vuosittain. Niissä riskin kohteena olevissa määrissä, jotka komission yksiköt ovat rakennetoimien osalta ilmoittaneet vuotuisissa toimintakertomuksissaan, on otettu huomioon monivuotisiin hallinnointi- ja valvontajärjestelmiin sisältyvät korjaavat toimet (korjaukset voidaan tehdä joitakin vuosia sen jälkeen, kun jäsenvaltio on maksanut varat avustuksensaajille ja kun komissio on maksanut määrät jäsenvaltiolle). Lisäksi analyysissa otetaan huomioon kunkin ohjelman erityistilanne.

Tuomioistuimen tarkastuslausumassa esitetty virheosuus on siis todennäköisesti suurempi, sillä se sisältää myös ne virheet, jotka voidaan korjata tulevina vuosina, heti kun kaikki valvontaketjuun kuuluvat ovat toteuttaneet omat tehtävänsä. Eroa selittää myös se, että tuomioistuimen vuosittain ilmoittama virheosuus lasketaan tietystä ohjelmien otoksessa kyseisenä vuonna havaittujen virheiden perusteella, minkä jälkeen saatu virheosuus yleistetään koskemaan kaikkia koheesiopolitiikan toimintalohkoon kuuluvia menoja. Tämä saattaa johtua siitä, että useimmilla ohjelmilla ja viranomaisilla on nyt kokemusta hankkeiden käytännön toteutuksesta ja ne ovat tehneet menoilmoituksia, mikä puolestaan lisää virheriskiä.

Varaumat, jotka aluepolitiikan pääosaston pääjohtaja on esittänyt ohjelmakauden 2007–2013 ohjelmista, ovat edellisiin vuosiin verrattuna laajemmat, sillä ne koskevat aiempaa suurempaa määrää toimenpideohjelmia entistä useammassa jäsenvaltiossa ja arvioidut riskin kohteena olevat määrät ovat suuremmat. Varaumat, jotka työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioiden pääosaston pääjohtaja on esittänyt ohjelmakauden 2007–2013 ohjelmista, koskevat puolestaan pienempää määrää toimenpideohjelmia kuin vuonna 2009 mutta aiempaa useampaa jäsenvaltiota. Arvioitu riskin kohteena oleva määrä sen sijaan on pienempi.

Vuosi 2010 oli myös ensimmäinen vuosi, jolloin kansallisten tarkastusviranomaisten oli ilmoitettava virheosuus, joka havaittiin toimien edustavasta otoksesta tehtyjen tarkastusten perusteella. Siitä alkaen työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioiden pääosaston pääjohtaja on arvioinut varauman taloudellisia vaikutuksia kyseisten virheosuuksien perusteella eikä ennalta määrättyjen arvioitujen virhetasojen¹² pohjalta. Edellytyksenä tietysti on, että tarkastusviranomaisten ilmoittamat luvut katsotaan riittävän luotettaviksi. Kansallisten tarkastusviranomaisten ilmoittamia virheosuuksia on tarkoitus hyödyntää jatkossa mahdollisimman paljon, jos ne katsotaan riittävän luotettaviksi.

Vuotuisissa toimintakertomuksissa kuvataan havaittuja ongelmia selkeästi sekä esitetään tehokkaat toimintasuunnitelmat. **Seuraavassa joitakin ehdotetuista toimista:**

- **Maksujen lykkääminen tai keskeyttäminen ja rahoitusoikaisut** (ks. 4.2 kohta).
- Yksiköt antavat edelleen **neuvontaa ja tukea** kansallisille tarkastusviranomaisille erityisesti siltä osin kuin on kyse tarkastusten kattavuudesta ja laadusta sekä **vuotuisten tarkastuskertomusten ja -lausumien** laatimisesta, jotta niistä saataisiin mahdollisimman suuri lisäarvo.
- Yksiköt keskittyvät tarkastuksissa, neuvonnassa ja hallinnollisten valmiuksien kehittämiseen tähtäävissä toimissa menojen tukikelpoisuuteen sekä **julkisia hankintoja koskevien sääntöjen** soveltamiseen eli aloihin, joilla arvioidut virheosuudet olivat suurimmat vuosina 2008 ja 2009. Komissio aikoo toteuttaa aloitteita julkisia hankintoja koskevien menettelyjen tehostamiseksi edelleen (ks. 0 kohta).
- Yksiköt tarkastavat edelleen operaatioita ja järjestelmiä paikalla riskiperusteisesti ja omien tarkastusstrategioidensa mukaisesti ja tarvittaessa lisäävät tarkastusten määrää.

Komissiolla on lisäksi epäilyksiä sen suhteen, onko mielekästä, että alueet/jäsenvaltiot käyttävät EU:n varoja suorittaakseen korvauksia jo päättyneille hankkeille, jotka on rahoitettu kansallisista talousarvioista ennen tukikelpoisuuden alkamispäivää ja joiden kohdalla ei ole noudatettu hankkeiden valintaa koskevia sääntöjä (takautuvat hankkeet). Komissio aikoo yhdessä jäsenvaltioiden kanssa selkeyttää tukikelpoisuutta koskevia sääntöjä sekä niitä ehtoja

¹² Ns. kiinteämääräiset rahoitusoikaisut.

ja edellytyksiä, joiden mukaisesti lailliset ja asianmukaiset takautuvat hankkeet voidaan sisällyttää yhteisrahoitteisiin ohjelmiin. Komissio aikoo esittää tätä varten uusia sääntöjä tehdessään ehdotuksia vuoden 2013 jälkeisiksi rakennerahastojen ohjelmiksi.

Komissio on ehdottanut varainhoitoasetuksen tarkistamisen yhteydessä, että hyväksytyjen elinten pitäisi esittää vuosittain johdon lausumat, jotka kattavat kaikki yhteiseen hallintointiin kuuluvat ohjelmat.

Komissio kehottaa jäsenvaltioita jo nyt osoittamaan, että ne ovat sitoutuneet parantamaan vastuuvollisuutta, vahvistamalla tarvittaessa valvontatoimia ja erityisesti ensimmäisen hallintotason tarkastuksia ennen menojen todentamista komissiolle sekä noudattamalla komission antamia, vuotuisia yhteenvetoja koskevia ohjeita, jotta yhteenvedoista olisi enemmän hyötyä varmuuden antamisessa. Vaikka vuotuisia yhteenvetoja koskevassa oikeusperustassa ei säädetä yleisestä tarkastuslausumasta, komissio kehottaa kaikkia jäsenvaltioita noudattamaan niiden yhdentoista valtion esimerkkiä, jotka vuonna 2010 toimittivat tarkastuslausuman, ja ryhtymään muihinkin sopiviin toimenpiteisiin osoittaakseen, että ne ovat sitoutuneet huolehtimaan EU:n varojen moitteettomasta hoidosta.

Komissio on kehottanut koheesiopolitiikasta vastaavia pääosastoja huolehtimaan avoimuudesta jäsenvaltioissa sovellettavien valvontajärjestelmien arvioinnissa. Sama koskee tiedottamista maksujen lykkäämisestä ja keskeyttämisestä sekä rahoitusoikaisuksista. Näistä kaikista olisi raportoitava järjestelmällisesti vuotuisissa toimintakertomuksissa. Lisäksi komissio on kehottanut pääosastoja jatkamaan maksujen järjestelmällistä ja ripeää lykkäämistä tai keskeyttämistä, jos ne havaitsevat väärinkäytöksiä tai vakavia puutteita valvonnassa.

3.3. Tutkimus, energia ja liikenne

Tutkimuksesta vastaavien pääosastojen **tutkimuksen kuudenteen puiteohjelmaan** (2007–2010) soveltama yhteinen tarkastusstrategia on osoittautunut onnistuneeksi tarkastusten kattavuuden ja saavutettujen tulosten osalta. Monivuotinen jäännösvirheiden määrä¹³ väheni huomattavasti kauden lopussa. Eräiden pääosastojen kohdalla jäännösvirheiden määrä oli hyvin lähellä 2 prosentin tavoitetta. Tutkimuksen kuudetta puiteohjelmaa koskevia toistuvia varauksia ei poistettu. Poikkeuksen teki tietoyhteiskunnan ja viestintien pääosaston pääjohtaja, joka päätti olla esittämättä varauksia vahvistuslausumassaan, vaikka jäännösvirheiden määrä ylitti hienokseltaan 2 prosentin olennaisuusrajan. Pääjohtaja selitti vuotuisessa toimintakertomuksessaan, millä perusteella hän arvioi monivuotisen virheosuuden (tutkimuksen kuudennen puiteohjelman koko voimassaoloajalta mitattuna) jäävän olennaisuusrajan alle vuonna 2011.

Tutkimuksen seitsemännen puiteohjelman täytäntöönpano on pääsemässä vauhtiin. Näin ollen ennakkomaksujen määrä jää pienemmäksi kuin niiden maksujen määrä, jotka suoritetaan kustannusselvitysten perusteella. Jälkimmäisiin katsotaan sisältyvän enemmän riskejä (ja siten mahdollisesti enemmän virheitä). Tähän asti toteutettu tarkastusotos ei ole riittävän edustava, jotta sen pohjalta voitaisiin tässä vaiheessa laskea tarkasti jäännösvirheiden määrä ja tehdä johtopäätöksiä varmuudesta. Tarkastettavan otoksen arvioidaan olevan vuodesta 2011 lähtien riittävä, jotta valtuutetut tulojen ja menojen hyväksyjät voivat soveltaa myös jäännösvirheiden määrään perustuvaa kriteeriä ja päättää, olisiko tämän **puiteohjelman osalta esitettävä varaus**. Toistaiseksi suoritetuissa tarkastuksissa alustavasti havaitut virheosuudet (4–5 %) osoittavat, että virheiden määrä saattaa koko kohderyhmän osalta ylittää 2 prosentin olennaisuusrajan.

Tukikelpoisia kustannuksia koskevat säännöt ovat monimutkaiset, ja tarkastuksissa onkin todettu, että sääntöjen erilaiset tulkinnat ovat aiheuttaneet useimmat tutkimusta, energiaa ja liikennettä koskevassa luvussa havaituista virheistä. Korkean tason työryhmä tarkasteli

¹³ Monivuotinen jäännösvirheiden määrä kuvastaa virheen todellista vaikutusta EU:n talousarvioon, kun otetaan huomioon oikaisu ja takaisinperinnät (myös seuraavina vuosina toteutettavat).

vuonna 2010 hallinnointi- ja organisointikysymyksiä tutkimuksen alalla ja antoi suosituksia muun muassa siitä, miten tarkastusten ja valvonnan hallinnointia voitaisiin parantaa.

Tutkimuksen seitsemännen puiteohjelman osalta on toteutettu muitakin korjaavia toimia: ulkoisille tarkastajille on laadittu yhteiset säännöt tarkastustodistusten antamista varten ja samalla on määritelty tietyt pakolliset menettelyt. Tammikuun 24. päivänä 2011 toteutettiin yksinkertaistamistoimia¹⁴, joiden odotetaan edelleen vähentävän virheiden määrää. Samanlainen vaikutus odotetaan olevan myös päätöksellä, jonka mukaan avustuksensaajat voivat soveltaa lakisääteisiä kirjanpitokäytänteitään pyytäessään keskimääräisten henkilöstökustannusten korvaamista, sekä mahdollisuudella suorittaa korvaukset pk-yritysten omistajille (ja muille luonnollisille henkilöille, jotka eivät ole palkansaajia) kiinteämääräisinä maksuina. Vaikka yksinkertaistamistoimilla on ollut myönteisiä vaikutuksia, tilannetta tarkastellaan uudestaan heti kun kustannusselvitysten perusteella suoritettavien maksujen määrä on suurempi ja tarkastusotos on tilastollisesti riittävän laaja.

Tutkimuspuiteohjelmien täytäntöönpanon yksinkertaistamisesta vuonna 2010 antamassaan tiedonannossa¹⁵ komissio esitteli toimenpiteitä ja vaihtoehtoja EU:n tutkimusrahoituksen yksinkertaistamiseksi ja kehotti muita EU:n toimielimiä osallistumaan keskusteluun ja esittämään palautetta vaihtoehtoista.

3.4. Unionin ulkopuolelle suunnattu tuki sekä kehitys- ja laajentumisasiat

Sisäinen valvonta toteutui ulkoisten toimien osalta kaikkiaan tyydyttävästi vuonna 2010. Kehitys- ja yhteistyöpääosasto (EuropeAid) kehittää parhaillaan indikaattoria kuvaamaan jäännösvirheiden arvioitua vaikutusta voidakseen paremmin perustella unionin ulkopuolelle suunnatun tuen alalla annettavan varmuuden. Pääosasto on sitoutunut ottamaan tätä varten käyttöön uuden menetelmän vuoden 2011 aikana.

Ulkosuhteiden pääosaston pääjohtaja poisti **yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan (YUTP) ja vakautusvälineen hallinnoinnista mainesyistä esitetyn varauksen** sen jälkeen, kun jälkitarkastuksiin sovellettavia menetelmiä ja tarkastusvalmiuksia oli parannettu.

Komissio on perustanut ulkopolitiikan välineiden hallinnon, joka huolehtii rahoitusvälineiden, myös YUTP:n talousarvion ja vakautusvälineen, valvonnasta. Tämä komission yksikkö raportoi suoraan varapuheenjohtajalle ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle.

Komissio on kehottanut ulkopolitiikan välineiden hallinnon päällikköä seuraamaan tarkasti ulkosuhteiden pääosaston pääjohtajan aiemmin käynnistämän toimintasuunnitelman täytäntöönpanoa.

3.5. Koulutus ja kansalaisuus

Viestinnän pääosasto piti mainesyistä voimassa **vuonna 2008 esitetyn varauksen, jonka mukaan komission yksiköt eivät ole ehkä noudattaneet voimassa olevaa teollis- ja tekijänoikeuksia koskevaa lainsäädäntöä.** Useimmat toimintasuunnitelmassa mainituista

¹⁴ K(2011) 174 lopullinen, 24.1.2011, komission 24 päivänä tammikuuta 2011 antama päätös kolmesta toimenpiteestä Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 1982/2006/EY ja neuvoston päätöksen 2006/970/Euratom täytäntöönpanon yksinkertaistamiseksi ja päätösten K(2007) 1509 ja K(2007) 1625 muuttamisesta.

¹⁵ KOM(2010) 187, 29.4.2010.

korjaavista toimista on toteutettu. Erityisesti tämä koskee koulutusta, tiedottamista ja kansainvälistä koordinoitua. Pääjohtaja on todennut, että varauma poistetaan heti, kun tekijänoikeussopimukset, jotka liittyvät pääosaston laatimaan päivittäiseen lehdistökatsaukseen, on saatu tehtyä.

Koulutuksen ja kulttuurin pääosaston pääjohtaja **piti voimassa varauman, joka koski suoran keskitetyn hallinnoinnin virheosuutta**, sillä jälkitarkastuksissa oli havaittu merkittävä määrä virheitä tilien perustana olevissa tapahtumissa. Varaumaa laajennettiin koulutuksen, audiovisuaalialan ja kulttuurin toimeenpanoviraston johtajan esittämällä varaumalla. Toimeenpanovirastosta vastaavan pääosaston virheiden osuus oli **3,4 prosenttia, kun taas toimeenpanoviraston hallinnoimista seitsemästä tärkeimmästä ohjelmasta kahdessa ohjelmassa virheiden osuudet olivat suuremmat: kulttuuriohjelman virhetaso oli 4,28 prosenttia ja Nuoriso-ohjelman 7,38 prosenttia**. Havaitut virheet liittyivät useimmiten siihen, että avustuksensaajat eivät ole pystyneet toimittamaan todentavia asiakirjoja tai riittävän laadukkaita asiakirjoja. Toimeenpanovirastolla ja vastaavalla pääosastolla on yhteinen koordinoitu toimintasuunnitelma, jolla pyritään parantamaan avustuksensaajille suunnattua tiedottamista sekä riskinarviointiin perustuvia, toimipaikassa toteutettavia valvontastrategioita.

Sisäasioiden pääosaston pääjohtaja esitti vuotta 2010 koskevassa vuotuisessa toimintakertomuksessa **kaksi varaumaa, jotka koskevat laajojen tietotekniikkajärjestelmien, VIS- ja SIS II -hankkeiden toteutuksessa esiintyneiden viipeiden haitallista vaikutusta maineeseen**. Toteutus eteni merkittävästi vuonna 2010. Yksityiskohtainen toimintasuunnitelma pantiin täytäntöön kokonaisuudessaan, mutta toteutus viivästyi lisää esimerkiksi sen takia, että eräät jäsenvaltiot eivät olleet valmiita toteutusvaiheeseen ja että Pohjois-Afrikan poliittinen tilanne vaikutti VIS-järjestelmän käyttöönottoon.

Oikeusasioiden pääosaston pääjohtaja **poisti** taloudelliseen riskiin perustuvan **varauman**, joka oli esitetty sen takia, että jäännösvirheiden osuuden arvioitiin olevan 2,15 prosenttia toimintoperusteisen budjetoinnin toiminnosta 18 04 (perusoikeudet ja kansalaisuus) myönnettävissä **avustuksissa, jotka jäivät tarkastusten ulkopuolelle**.

Komissio on tyytyväinen niihin toimiin, joilla on pyritty ratkaisemaan yksiköiden mahdollinen syyllistyminen teollis- ja tekijänoikeuksien rikkomiseen.

Komissio pahoittelee sitä, että koulutuksen ja kulttuurin pääosaston suorittamien jälkitarkastusten mukaan virheiden määrät ovat lisääntyneet ja että varaumaa on laajennettu koskemaan kahta toimeenpanoviraston hallinnoimaa ohjelmaa siitä huolimatta, että avustuksensaajille on pyritty antamaan enemmän tietoa vaatimuksista. Komissio kehottaa yksiköitä tehostamaan ponnistelujaan.

Komissio myöntää laajojen tietotekniikkajärjestelmien, kuten SIS II ja VIS, kehittämiseen ja hallinnointiin liittyvän erityisiä haasteita. Se jatkaa toimintaansa hallinnon kehittämiseksi ja yhteistyön parantamiseksi sidosryhmien kanssa SIS II:n osalta. Samalla se seuraa tiiviisti poliittista tilannetta jäsenvaltioissa ja Pohjois-Afrikassa ehkäistäkseen viipeet VIS-järjestelmän käyttöönotossa.

3.6. Talous- ja rahoitusasiat

Yritys- ja teollisuustoiminnan pääosaston pääjohtaja esitti myös vuonna 2010 **varauman, joka liittyy toimeksisaajan taloudellisen raportoinnin luotettavuuteen**. Kuten vuonna

2009 ilmoitettiin, seuranta- ja valvontajärjestelmiä pyrittiin parantamaan ja hankintamenettelyjen puutteita korjaamaan. Vuoden 2009 tilinpäätökseen liittyvät tarkastustulokset paljastivat kuitenkin myös muita puutteita toimeksisaajan sisäisissä valvontajärjestelmissä ja asettivat kyseenalaiseksi vuotta 2010 koskevan taloudellisen raportoinnin luotettavuuden. Näiden seikkojen potentiaalisia vaikutuksia on mahdotonta arvioida määrällisesti, sillä ne ilmenevät vasta vuotta 2010 koskevien taloudellisten raporttien tarkastusten jälkeen. Kyseiset tarkastukset on tarkoitus toteuttaa vuonna 2011.

Yhteinen hallinnointi asettaa erityisiä haasteita EU:n varojen hoidolle. Komissio on pyytänyt pääsihteeriä ja budjettipääosaston pääjohtajaa käynnistämään yhdessä asiasta vastaavien yksikköjen kanssa yleisimmin esiintyvien ongelmien tarkastelun ja esittämään mahdollisia parannusehdotuksia yhteisen hallinnoinnin alalla.

4. MONIALAISET KYSYMYKSET JA RATKAISUT

4.1. Valvonnan kustannustehokkuus

Julkisia menoja on valvottava tehokkaasti, tuloksekkaasti ja oikeasuhteisesti, jotta kansalaiset ja heidän edustajansa voivat vakuuttua siitä, että määrärahoja käytetään asianmukaisesti. Jossain vaiheessa ylimääräiset tarkastukset voivat kuitenkin alkaa haitata ohjelman tuloksekkouden tavoitetta (jos mahdolliset hakijat päättävät olla hakematta EU:lta rahoitusta) ja/tai moitteettoman varainhoidon periaatteita.

Komissio antoi vuonna 2010 **tiedonannon, jossa ehdotettiin hyväksyttävää virheriskiä** tutkimuksen, energian ja liikenteen sekä maaseudun kehittämisen toimintaloikoille¹⁶. Kyseisen aloitteen taustalla oli tarve päästä selkeään ja yhteiseen käsitykseen riskien ja valvonnan asianmukaisesta tasapainottamisesta ottaen huomioon EU:n tasolla saavutettava lisäarvo tietyille aloille tehtävistä investoinneista sekä pitäen valvontajärjestelmien kustannukset hyväksyttävällä tasolla. Toimielimet käyvät parhaillaan keskustelua tästä käsitteestä.

Ne pääosastot, joiden toimialaa varten komissio on jo esittänyt hyväksyttävää virheriskiä koskevan ehdotuksen, toimittavat vuotuisissa toimintakertomuksissaan **lisää tietoa tarkastusten kustannustehokkuudesta**. Analyyseissä vertaillaan mahdollisten lisätarkastusten kustannuksia ja etuja eli sitä, miten paljon virheitä tarkastusten avulla voitaisiin todennäköisesti havaita ja korjata. Tämä analyysi ei vaikuta laillisuuden ja sääntöjenmukaisuuden perusteella asetettuun 2 prosentin olennaisuusrajaan, mutta se tarjoaa valtuutetuille tulojen ja menojen hyväksyjille arvokasta tietoa siitä, voidaanko lisätarkastuksia perustella riskeillä, ottaen huomioon moitteettoman varainhoidon periaatteet.

Komissio kehottaa keskeisiä yksiköitä tukemaan muita yksiköitä, jotta nämä voisivat kehittää edelleen analyyseja ja raportointia tarkastusten kustannustehokkuudesta seuraavissa vuotuisissa toimintakertomuksissa, sekä laajentamaan analyysejä muihin toimintaloikiin.

Lisäksi komissio kehottaa valtuutettuja tulojen ja menojen hyväksyjä mukauttamaan valvontajärjestelmät vastaamaan havaittuja riskejä ja tarkastusten kustannustehokkuutta tarkistetuissa varainhoitoasetuksissa¹⁷ ehdotettujen uusien vaatimusten mukaisesti. Tarkistetun varainhoitoasetuksen arvioidaan tulevan voimaan vuonna 2012. Komissio jatkaa

¹⁶ KOM(2010) 261, 26.5.2010.

¹⁷ KOM(2010) 815, 63 artiklan 2 kohta.

työskentelyään jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa valvontajärjestelmien (kustannus)tehokkuuden optimoimiseksi.

4.2. Yhteisesti hallinnoitaviin toimiin liittyvien maksujen keskeyttämistä, takaisinperintää ja rahoitusoikaisuja koskevan tiedottamisen parantaminen

4.2.1. Tiedot maksujen lykkäämisestä ja keskeyttämisestä

Komissio on kannustanut yksiköitään lykkäämään maksatusta ja ehdottamaan maksumenettelyn keskeyttämistä aina kun tämä on ollut tarpeen, jos tietyt oikeudelliset edellytykset täyttyvät.

Komissio on lisännyt yhteisen hallinnoinnin osalta maksujen lykkäämistä tai keskeyttämistä, jos on näyttänyt todennäköiseltä, että hallinto- ja valvontajärjestelmien toiminnassa on huomattavia puutteita asetuksen (EY) N:o 1083/2006 91 ja 92 artiklan mukaisesti.

Yksiköt, jotka käsittelevät yhteisesti hallinnoitavia toimia, ovat ilmoittaneet kaikista maksujen lykkäämistä/keskeyttämistä koskevista päätöksistä vuotuisissa toimintakertomuksissaan. Ilmoitettaviin tietoihin kuuluvat muun muassa ne toimenpideohjelmat ja jäsenvaltiot, joista on kyse, havaitut puutteet, tärkeimmät päätöksen perustelut sekä päätöksen talousarviovaikutus. Näillä tiedoilla on huomattava merkitys riittävän varmuuden antamisessa.

Sen jälkeen kun ohjelmakautta 2007–2013 varten otettiin vuonna 2010 käyttöön uusi maksujen lykkäämisen mahdollistava väline, yhteisiä hallinnointijärjestelyjä soveltavat pääjohtajat päättivät muodollisesti **lykätä maksuja** yhteensä 2,6 miljardin euron arvosta. Lisäksi kollegio teki kuusi **maksujen keskeytyspäätöstä**.

Komissio toteaa, että valtuutettujen tulojen ja menojen hyväksyjien olisi järjestelmällisesti lykättävä maksumenettelyjä ja esitettävä kollegiolle maksujen keskeyttämistä, jos vaaditut edellytykset täyttyvät, kunnes kansalliset viranomaiset ovat toteuttaneet tarpeelliset korjaavat toimet.

4.2.2. Jäsenvaltioiden toimittamat tiedot niiden toteuttamista rahoitusoikaisuihin ja takaisinperinnästä

Aiheettomasti suoritettujen maksujen oikaiseminen on keskeinen osa moitteetonta varainhoitoa. Vuonna 2010 pyrittiin edelleen tekemään tarvittavia rahoitusoikaisuja, parantamaan jäsenvaltioiden rahoitusoikaisuihin ja takaisinperinnästä esittämien tietojen laatua sekä edistämään parhaita käytänteitä, jotta jäsenvaltioilla ja EU:lla olisi käytettävissään entistä tehokkaampi takaisinperintämekanismi.

Vuotuisissa toimintakertomuksissa esitetään yhteisen hallinnoinnin osalta yksityiskohtaiset tiedot jäsenvaltioiden toteuttamista ja komissiolle ilmoittamista rahoitusoikaisuihin sekä arvio kansallisista valvontajärjestelmistä (ks. 0 kohta). Nämä tiedot lisättiin vuotuisiin toimintakertomuksiin sen jälkeen, kun vastuuvapautta koskevan mietinnön esittelijä oli pyytänyt tietoja vuodelta 2009 annettua vastuuvapautta koskevan Euroopan parlamentin päätöslauselman käsittelyn yhteydessä.

Jäsenvaltiot tekevät koheesipolitiikan alalla rahoitusoikaisuja sekä omien tarkastustensa että EU:n suorittamien tarkastusten pohjalta. Rahoitusoikaisut ilmoitetaan aina vuoden viipeellä: esimerkiksi vuonna 2010 jäsenvaltiot ilmoittivat vuonna 2009 toteutetut rahoitusoikaisut.

Aluepolitiikan osalta jäsenvaltiot ilmoittivat tehneensä vuoden 2009 loppuun mennessä kauden 2000–2006 ohjelmia koskevia **rahoitusoikaisuja** yhteensä 3,6 miljardin euron arvosta (tähän määrään sisältyivät takaisinperinnät, joiden arvo oli yhteensä 1,7 miljardia euroa, ja peruutukset, joiden arvo oli 1,9 miljardia euroa).

Työllisyyden alalla jäsenvaltiot ilmoittivat tehneensä kautta 2000–2009 koskevia rahoitusoikaisuja yhteensä 1,2 miljardin euron arvosta (takaisinperinnät 0,2 miljardia euroa ja peruutukset 1,0 miljardia euroa).

4.2.3. Komission vaatimat rahoitusoikaisut

Muut ilmoitetut **rahoitusoikaisut** olivat sellaisia, jotka **komissio oli vaatinut jäsenvaltioita** tekemään. Aluepolitiikan pääosasto ilmoitti, että EU:n tasolla vuosina 2000–2010 suoritettujen tarkastusten perusteella oli tehty rahoitusoikaisuja, joiden yhteenlaskettu arvo oli 6,7 miljardia euroa. Yli puolet kaikista oikaisuista tehtiin ajanjakson kolmen viimeisen vuoden aikana (3,9 miljardia euroa vuosina 2008–2010). Työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioiden pääosasto ilmoitti, että EU:n tarkastusten perusteella tehtyjen rahoitusoikaisujen yhteenlaskettu arvo oli 1,5 miljardia euroa. Maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosasto toteutti varainhoitovuonna 2010 EU:n tarkastusten pohjalta rahoitusoikaisuja, joiden yhteenlaskettu arvo oli 834 miljoonaa euroa. Koheesipolitiikan ohjelmia koskevista sovituista/päätetyistä rahoitusoikaisusta oli vuoden 2010 loppuun mennessä toteutettu jo 97 prosenttia (jäsenvaltiot olivat joko antaneet takaisinperintämääräyksiä tai päättäneet peruutuksista, jotka toteutetaan tulevissa maksuhakemuksissa).

Vuodesta 2009 lähtien Euroopan unionin tilinpäätöksen liitetiedoissa on annettu aiempaa tarkempia tietoja komission päättämistä rahoitusoikaisuksista, jotka on toteutettu vuoden aikana, sekä takaisinperinnästä. Näitä tietoja on tarkoitus lisätä edelleen vuoden 2010 tilinpäätöksen liitetiedoissa.

4.2.4. Jäsenvaltioiden valvontajärjestelmien arviointi

Vuotta 2010 koskevissa vuotuisissa toimintakertomuksissa esitettiin ensimmäistä kertaa **komission arvio kunkin jäsenvaltion valvontajärjestelmästä**. Arviossa otettiin jokaisen ohjelman osalta huomioon varmuuden eri tasot kussakin jäsenvaltiossa. Niiden jäsenvaltioiden määrä, joiden osalta arvio johti varauman esittämiseen, vaihteli toimintalohkosta toiseen: 12 jäsenvaltiota ja useita rajatylittäviä ohjelmia aluetuen toimintalohkossa, 10 jäsenvaltiota työllisyyspolitiikan toimintalohkossa, 4 jäsenvaltiota kalastuspolitiikan toimintalohkossa ja 3 jäsenvaltiota maatalouden toimintalohkossa. Lisäksi vuotuisissa toimintakertomuksissa selostetaan sitä, miten pääjohtajat määrittelevät valvontajärjestelmiä koskevan arvion pohjalta varauman kohteena olevien maksujen määrän.

4.3. Viranomaisten lausumista saatavan lisäarvon kasvattaminen

Vuosi 2010 oli ensimmäinen kokonainen vuosi, jolloin koheesipolitiikan kauden 2007–2013 ohjelmiin sovellettiin **yhtenäistä tarkastusmallia**. Kuten kaikissa uusissa järjestelmissä, tässäkin esiintyi käynnistysongelmia, jotka liittyivät jäsenvaltioiden tarkastusviranomaisten toimittamien tietojen luotettavuuteen. Vuoden 2010 lopussa toimitetut **vuotuiset tarkastuskertomukset** kattoivat niiden tarkastusten tulokset, jotka toteutettiin edellisen, 30. kesäkuuta 2010 päättyneen 12 kuukauden tarkastusjakson aikana. Kansallisia tarkastuslausumia oli määrä toimittaa yhteensä 460. Näistä 14:ssä esitettiin avoin lausunto eli

pidättäytyttiin kannanotosta (tällaisia tapauksia oli 207 vuonna 2009), 265 lausumaa annettiin ilman varaumaa (108 vuonna 2009), 175 lausumaan sisältyi varaumia (93 vuonna 2009) ja 5 lausumista oli kielteisiä (2 vuonna 2009).¹⁸ Yksi tarkastuslausuma jäi toimittamatta. Komissio analysoi saamansa tarkastuslausumat huolellisesti ja lisäsi niihin tarvittaessa omia arvioitaan. Osapuolten saatua enemmän kokemusta myös ilmoitettavien virheosuuksien arvioidaan jatkossa olevan entistä luotettavampia.

Varainhoitoasetuksen kolmivuotistarkistuksessa ehdotettiin lisäksi **jäsenvaltioille enemmän vastuuta yhteiseen hallinnointiin kuuluvien varojen toteuttamisesta**. Tarkistetun varainhoitoasetuksen mukaan kaikkien EU:n varoja yhteisesti hallinnoivien¹⁹ elinten olisi esitettävä vuosittain johdon lausuma.

Maatalouden ja maaseudun kehittämisen toimintalohkon osalta kaikki 82 maksajavirastoa toimittivat vuotuiset tarkastuslausumat, jotka koskevat tilien täydellisyyttä, täsmällisyyttä ja todenperäisyyttä, sekä ilmoittivat, että käytössä on järjestelmä, joka tarjoaa riittävät takeet tilien perustana olevien rahoitustoimien laillisuudesta ja sääntöjenmukaisuudesta. Lisäksi ne jäsenvaltiot, joissa on useampi kuin yksi maksajavirasto, toimittivat (Romaniaa lukuun ottamatta) laissa vaaditun vuotuisen yhteenvedon. Näitä lausumia ja yhteenvetoja koskevat varaukset esitetään asianomaisissa vuotuissa toimintakertomuksissa, eikä niiden määrä ole yleisesti ottaen olennainen.

Komissio käynnisti ulkopuolisen arvioinnin jäsenvaltioiden laatimista vuotuisista yhteenvedoista. Arviointi toimitettiin äskettäin myös muille toimielimille. Siinä todetaan, että vuotuisella yhteenvedolla ei juuri ole saatu aikaan lisäarvoa.

Komissio jatkaa ns. homologiryhmän²⁰ vuotuisten tapaamisten ja muiden vuotuisten kokousten, kahdenvälisen koordinaatorkokousten, vuotuisten johdon tapaamisten ja koulutustapahtumien järjestämistä. Jotta jäsenvaltioiden vastuuvollisuutta voidaan lisätä SEUT-sopimuksen 317 artiklan mukaisesti, komissio sisällytti ehdotukseensa varainhoitoasetuksen kolmivuotistarkistukseksi vaatimuksen, jonka mukaan jäsenvaltioiden vastuullisten elinten pitäisi esittää vuosittain johdon lausumat, jotka kattavat kaikki yhteiseen hallinnointiin kuuluvat varat.

Vaikka tätä ei virallisesti lainsäädännössä edellytetä, neljä²¹ jäsenvaltiota toimitti myös korkeiden virkamiesten laatimat **kansalliset vahvistuslausumat**. Ne lisäävät osaltaan tarkastusten ja vastuurakenteiden avoimuutta. Vahvistuslausumissa ei kuitenkaan ole tarkoitus antaa sellaista tietoa, joka ei sisälly jo olemassa oleviin kertomuksiin.

4.4. Hallinnon yksinkertaistaminen ja hallinnollisen rasituksen keventäminen

Valtuutettujen tulojen ja menojen hyväksyjien esittämät varaukset johtuvat usein monimutkaisista tukikelpoisuussäännöistä sekä vaatimuksesta, jonka mukaan vain todellisuudessa aiheutuneet kustannukset korvataan. Nämä seikat ovat olleet toistuvasti syynä ”tutkimus, energia ja liikenne” -luvussa useina vuosina esiintyneille varauksille, ja ovat

¹⁸ Neljää tarkastuslausumaa ei voitu luokitella, sillä vaatimustenmukaisuuden arviointia ei niiden osalta ollut vielä hyväksytty.

¹⁹ Yhteisesti hallinnoitavilla menoilla tarkoitetaan lähinnä rakenteellisia ja maatalousmenoja.

²⁰ Jäsenvaltioiden tarkastusviranomaisten, komission ja tilintarkastustuomioistuimen yhteistyöryhmä.

²¹ Lausumien allekirjoittajina olivat Alankomaissa ja Ruotsissa valtiovarainministerit, Yhdistyneessä kuningaskunnassa valtiosihteeri ja Tanskassa päätilintarkastaja.

vaikuttaneet eräisiin menoluokkiin ”koheesiopolitiikka” -luvussa sekä ”koulutus ja kansalaisuus” -luvussa.

4.4.1. Varainhoitoasetuksen ja sen soveltamissääntöjen tarkistus

Komissio mukautti varainhoitoasetuksen kolmivuotistarkistuksen yhteydessä vuonna 2010 varainhoitoon sovellettavia sääntöjä. Komissiolla oli kolme tavoitetta: yksinkertaistaa erityisesti avustusten hallinnointia koskevia sääntöjä laajentamalla kertakorvausten, kiinteämääräisen rahoituksen ja vakioyksikkökustannusten käyttöä, lisätä EU:n rahoituksen vipuvaikutusta mahdollistamalla EU:n erityisrahastojen, rahoitusvälineiden sekä julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksien käyttö, ja lisätä komission ja toteutuskumppaneiden vastuuvollisuutta yhtenäistämällä hallinnointitapoja ja vahvistamalla niihin sovellettavia säännöksiä.

Seuraavaksi on pyrittävä mukauttamaan alakohtaista lainsäädäntöä vastaavasti. Komission **yksiköiden yhteinen työryhmä** on saanut tehtäväkseen varmistaa, että varainhoitoasetuksen säännökset ja alakohtainen lainsäädäntö ovat keskenään yhdenmukaisia. Lopputuloksen olisi täytettävä seuraavat **kolme kriteeriä**: a) virheriskin pieneneminen, b) avustuksensaajille (erityisesti pk-yrityksille) ja muille sidosryhmille (esimerkiksi toteutuksesta vastaaville elimille ja toimeksisaajille) aiheutuvan hallinnollisen taakan keveneminen sekä c) tarkastuksista aiheutuvien kustannusten väheneminen.

Komissio pyytää muita toimielimiä suhtautumaan myönteisesti sen ehdotukseen varainhoitoasetuksen kolmivuotistarkistukseksi.

4.4.2. Avustuksia ja julkisia hankintoja koskevat säännöt

Julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön virheellinen soveltaminen on tärkeä syy ”koheesio” -luvun virheisiin. Komissio on esittänyt vihreän kirjan²² julkisia hankintoja koskevien EU:n sääntöjen päivittämisestä. Tavoitteena on varmistaa, että hankintasopimuksiin osoitettavat varat käytetään parhaalla mahdollisella tavalla.

Vihreän kirjan pohjalta käynnistetyn kuulemisen tulosten sekä nykyisten sääntöjen toimivuutta koskevan taloudellisen arvioinnin tulosten pohjalta on tarkoitus harkita, miten julkisia hankintoja koskevia EU:n sääntöjä voitaisiin parantaa. Sisämarkkinoiden toimenpidepaketin mukaan asiasta on tarkoitus antaa säädösehdotus vuoden 2011 lopussa.

Aluepolitiikan alalla on esiintynyt erityisen paljon väärinkäytöksiä, jotka liittyvät julkisia hankintoja koskevien sääntöjen virheelliseen soveltamiseen. Lisäksi hallinnon tarkastuksissa, joilla on pyritty havaitsemaan tällaiset väärinkäytökset, on esiintynyt huomattavasti puutteita. Tähän virheiden lähteeseen on tarkoitus puuttua erilaisin toimin, erityisesti toteuttamalla kattava analyysi ja käynnistämällä sen pohjalta keskusteluja niiden jäsenvaltioiden hallintoviranomaisten kanssa, joita tämä ongelma koskee. Lisäksi jatkossa tarjotaan lisää kohdennettua neuvontaa ja järjestetään koulutusta viranomaisille ja avustuksensaajille, jotta hallinnollisia valmiuksia voidaan tarvittaessa lisätä.

²² Vihreässä kirjassa tarkastellaan voimassa olevien EU:n direktiivien (2004/18/EY ja 2004/17/EY) täytäntöönpanoa.

4.5. Yleinen strategia hallinnon tietojärjestelmiä varten

Sisäisen tarkastuksen viime vuosina toteuttamat laaja-alaisten ja toimielintason tietotekniikkajärjestelmien tarkastukset ovat osoittaneet, että tietotekniikkajärjestelmiä koskevaa strategista päätöksentekoa, hankintoja ja hankkeiden hallinnointia olisi parannettava pääosastojen ja koko komission tasolla. Tavoitteena on varmistaa, että tietotekniikkahankkeet vastaavat komission tavoitteita, että ne koordinoidaan paremmin ja toteutetaan ajallaan ja että ne ovat kustannustehokkaita.

Vuonna 2010 perustettiin yksiköiden välinen työryhmä tutkimaan komission tämänhetkistä tietotekniikkatilannetta. Työryhmän tulokset esitettiin virallisesti komissiolle osoitetussa tiedonannossa²³. Tulosten pohjalta on otettu käyttöön uusi tietotekniikan hallinnointirakenne. Uuden tietotekniikan alan toimintoperusteisen johtamisen ohjausryhmän²⁴ on tarkoitus ehdottaa **koko komissiota koskevaa tietotekniikkastrategiaa**, valvoa tietotekniikkahankkeiden tehostamista ja yhdenmukaistamista sekä asettaa tehokkuushyötyjä ja tietoturva koskevat tavoitteet.

Parantaakseen komission valmiuksia vastata verkkohyökkäyksiin henkilöstöhallinnon ja turvallisuustoiminnan pääosasto perusti yhdessä tietotekniikan pääosaston kanssa **kriisir ryhmän** (Cyber Attack Response Team, CART), jonka vastuulla on toteuttaa koordinoituja verkkohyökkäysten vastatoimia.

4.6. Henkilöresurssit

Komissio on vuodesta 2008 valvonut säännöllisesti uusien työntekijöiden rekrytointia ja asettanut sitä varten pääosasto- ja tehtäväryhmäkohtaiset tavoitteet. Lisäksi komissio on kehittänyt seurantajärjestelmän, jonka tavoitteena on muuttaa maantieteellistä tasapainoa henkilöstön palvelukseen ottamisessa vuoden 2004 laajentumisen jälkeen ja aikaansaada virkojen ja toimien tasapuolinen jakautuminen eri yksiköiden kesken. **EU-10-maiden kansalaisten rekrytointiin sovellettava siirtymäkausi** päättyi 31. joulukuuta 2010. EU-10-maita koskeva rekrytointitavoite oli ylitetty jo vuonna 2008, vaikka näiden maiden kansalaisten osuus onkin edelleen suhteellisen suuri väliaikaisten toimihenkilöiden joukossa. Väliaikaisten toimihenkilöiden osuus laskee jatkuvasti vuonna 2010. Tämä johtui EU-10-maiden kansalaisille tarkoitettujen sisäisten ja avointen kilpailujen läpäisseiden hakijoiden palvelukseen ottamisesta. Samoin kuin EU-10-maiden myös Bulgarian ja Romanian kansalaisten rekrytoinnille asetettiin tietyt tavoitteet, ja vuonna 2009 otettiin käyttöön seurantajärjestelmä, jota on tarkoitus jatkaa, kunnes näitä kahta maata koskeva siirtymäkausi päättyy (vuoden 2011 lopussa).

Koska virkojen ja toimien määrää ei voida kasvattaa, uudet poliittiset tavoitteet on saavutettava **optimaalisella henkilöstön kohdentamisella ja siirtämällä virkoja/toimia yksiköiden ja pääosastojen välillä**. Näiden kohdennettujen toimien ansiosta vuoden 2009 arviointiraportissa sekä vuonna 2010 tehdyissä päivityksissä ilmeni, että hallinnossa ja tukitoimissa työskentelevien virkamiesten/toimihenkilöiden osuus on jatkuvasti vähentynyt.

Komissio sitoutuu edelleen supistamaan yleiskustannuksiaan ja kohdentamaan saadut säästöt prioriteettitoimintaan.

²³ SEC(2010) 1182, 7.10.2010, "Getting the Best from IT in the Commission".

²⁴ Tietotekniikan alan toimintoperusteisen johtamisen ohjausryhmä, jonka puheenjohtajana toimii pääsihteeri.

TIIVISTELMÄ

- Komissio toteaa, että valtuutetut tulojen ja menojen hyväksyjät onnistuivat korjaamaan puutteet 25 prosentissa viime vuonna esitetyistä varaumista. Esimerkiksi avustuksensaajien menoilmoituksiin sovellettavia tukikelpoisuussääntöjä noudatettiin aiempaa tarkemmin.
- Parantamisen varaa on edelleen erityisesti joillakin yhteisen hallinnoinnin piiriin kuuluvilla osa-alueilla. Komissio jatkaa yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa näiden vastuun kasvaessa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 317 artiklan nojalla. Komissio kehottaa jäsenvaltioita edelleen lujittamaan hallinnointi- ja valvontajärjestelmiä ja erityisesti ensimmäisen hallintotason tarkastuksia ennen menojen todentamista komissiolle. Komissio aikoo hoitaa valvontatehtävänsä asianmukaisesti ja kehottaa jäsenvaltioita korjaamaan hallinnointi- ja valvontajärjestelmien heikkoudet sekä varmistaa, että tarvittaessa maksuja lykätään tai ne keskeytetään järjestelmällisesti ja ripeästi sekä tehdään rahoitusoikaisuja. Komissio pyytää muita toimielimiä tukemaan varainhoitoasetuksen tarkistamisen yhteydessä esitettyä ehdotusta kaikkia välillisen/yhteisen hallinnoinnin piiriin kuuluvia menoja koskevista vuotuisista johdon lausumista. Lisäksi komissio kehottaa jäsenvaltioita valmistautumaan näiden säännösten voimaantuloon.
- Komissio on tietoinen ongelmista, joita monimutkaiset säännöt aiheuttavat avustuksensaajille. Se onkin jo tehnyt ehdotuksia avustusohjelmia koskevien sääntöjen yksinkertaistamiseksi varainhoitoasetuksen kolmivuotistarkistuksen yhteydessä ja pyrkii parhaillaan toteuttamaan yksinkertaistamistoimet myös alakohtaisen lainsäädännön osalta.
- Julkisia hankintoja koskevia EU:n sääntöjä olisi nykyaikaistettava. Komissio on esittänyt vihreän kirjan²⁵ julkisia hankintoja koskevien EU:n sääntöjen päivittämisestä. Vihreässä kirjassa käsitellään useita tulevaan lainsäädännön uudistuksen liittyviä näkökohtia. Komissio on ilmoittanut esittävänsä vuoden 2011 lopussa säädösehdotuksen julkisia hankintoja koskevien direktiivin tarkistamiseksi.
- Komissio kehottaa muita toimielimiä ja jäsenvaltioita hyödyntämään seuraavasta monivuotisesta rahoituskehiksestä käytäviä keskusteluja sen selvittämiseksi, miten rahoitusjärjestelyjä ja niiden toteuttamista sekä hallinnointi- ja valvontajärjestelmiä voitaisiin edelleen kehittää niiden tehostamiseksi ja sen varmistamiseksi, että EU:n menojen valvonta on vaikuttavaa, oikeasuhteista ja kustannustehokasta.
- Komissio toteaa, että useimmilla ohjelmilla ja viranomaisilla on koheesiopolitiikan alalla nyt kokemusta hankkeiden täytäntöönpanosta, ja useimmissa ohjelmissa on tehty menoilmoituksia. Vaikka koheesiopolitiikan toimintalohkon ohjelmat ovat monivuotisia, rahoitustapahtumien lisääntynyt määrä kasvatti virheriskiä myös vuonna 2010. Virheiden osuus ja virheellisten maksujen määrä kasvoivat raportointivuonna huomattavasti koko koheesiopolitiikan alalla. Aluepolitiikan pääosaston vuonna 2010 esittämät varaukset kattavat enemmän toimenpideohjelmiä useammassa jäsenvaltiossa kuin aiempina vuosina. Työllisyys- ja sosiaaliasioiden alalla esitetyt varaukset koskevat pienempää määrää toimenpideohjelmiä kuin vuonna 2009 mutta useampia jäsenvaltioita (43 ohjelmaa vuonna 2010 ohjelmakausilta 2000–2006 ja 2007–2013 yhteensä

²⁵ Vihreä kirja EU:n julkisten hankintojen politiikan uudistamisesta (direktiivit 2004/18/EY ja 2004/17/EY).

10 jäsenvaltiossa, kun vuonna 2009 varaukset koskivat 59:ää ohjelmaa 7 jäsenvaltiossa). Työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioiden pääosasto käytti vuonna 2010 jäsenvaltioiden tarkastusviranomaisten ilmoittamia virheosuuksia, aina kun lukuja pidettiin riittävän luotettavina. Tämä erilainen lähestymistapa selittää osaltaan, miksi virheiden määrät poikkeavat tilintarkastustuomioistuimen esittämistä.

- Komissio pitää tervetulleena Alankomaiden, Ruotsin, Tanskan ja Yhdistyneen kuningaskunnan aloitetta toimittaa vapaaehtoisesti kansallisia vahvistuslausumia. Komissio esitti vuonna 2010 valmisteluasiakirjan²⁶, jossa käsitellään yksityiskohtaisesti vapaaehtoisten kansallisten vahvistuslausumien soveltamisalaa ja sisältöä. Lisäksi komissio antoi valmisteluasiakirjassa teknisiä ohjeita viranomaisille vahvistuslausumien lisäarvon kasvattamiseksi sekä yhteisen hallinnoinnin toteutusta koskevan varmuuden lisäämiseksi. Valmisteluasiakirja lähetettiin Euroopan parlamentille ja Euroopan unionin neuvostolle 23. helmikuuta 2011. Asiakirjassa todetaan lopuksi, että varainhoitoasetuksen tarkistukseen sisältyvä komission ehdotus, jonka mukaan jäsenvaltioiden vastuullisten elinten pitäisi esittää vuosittain johdon lausumat, olisi kuitenkin käytännöllisempi ja hyödyllisempi vaihtoehto. Tätä tukee vuotuisista yhteenvedoista äskettäin laadittu ulkopuolinen arviointi, jonka mukaan näillä yhteenvedoilla ei juuri ole saatu aikaan lisäarvoa komission varmistusmenettelyssä.

²⁶ Komission valmisteluasiakirja ”Adding value to Declarations: increasing assurance on execution in shared management”, SEC(2011) 250, 23.2.2011.